

Студент 1 курсу
факультету економіки і права ХНЕУ

АНАЛІЗ ТРУДОРЕСУРСНОЇ СИТУАЦІЇ У ХАРКІВСЬКОМУ РЕГІОНІ

Анотація. Здійснено аналіз сучасної трудоворесурсної ситуації у Харківському регіоні, а також визначено проблеми і напрями їх вирішення у цій сфері.

Аннотация. Осуществлен анализ современной трудоворесурсной ситуации в Харьковском регионе, а также определены проблемы и направления их решения в этой сфере.

Annotation. The analysis of modern situation of labor resources in Kharkiv region is performed, and also problems and directions of their decision in this sphere are specified.

Ключові слова: трудові ресурси регіону, трудоворесурсна ситуація, рівень безробіття.

Одним з основних факторів підвищення конкурентоспроможності держави є ефективне управління трудовими ресурсами на її території. Проблема розвитку трудових ресурсів у регіонах України, незважаючи на певні позитивні соціально-економічні перетворення останніх років, залишається актуальною. Без підвищення кількісних і якісних характеристик трудових ресурсів у регіонах Україна не зможе успішно конкурувати з іншими країнами.

Метою роботи є аналіз сучасної трудоворесурсної ситуації у Харківському регіоні та визначення напрямів вирішення проблем у цій сфері.

Трудові ресурси (ТР) – це частина працездатного населення, що за своїми віковими, фізичними та освітніми даними відповідає певній сфері діяльності, а також пенсіонери і підлітки, зайняті у сфері матеріального виробництва або невиробничій сфері. Вони включають як реальних працівників, уже зайнятих в економіці країни, так і потенційних, які не зайняті, але можуть працювати (безробітних) [1].

За статистичними даними Харківської обласної державної адміністрації [2], у Харківському регіоні у середньому за I півріччя 2011 р. чисельність економічно активного населення (ЕАН) віком 15 – 70 років, порівняно з відповідним періодом 2010 р., зросла на 0,5 % і становила 1 357,4 тис. осіб. Чисельність осіб працездатного віку за вказаний період збільшилась на 13,1 тис. осіб і становила 1263,9 тис. осіб. Із зазначеної кількості громадян 1163,5 тис. осіб були зайняті економічною діяльністю, а решта – безробітні (100,4 тис. осіб). У цілому по Україні кількість ЕАН працездатного віку зменшилась на 0,1 %. Рівень економічної активності населення віком 15 – 70 років у січні – червні 2011 р., порівняно з відповідним періодом 2010 р., збільшився з 63,2 до 64,3 %, а для населення працездатного віку – з 72,4 до 74 %. Чисельність зайнятого населення віком 15 – 70 років у Харківському регіоні у I півріччі 2011 р. склала 1 257 тис. осіб, що на 0,6 % більше, ніж у попередньому році, і становила 6,2 % від загальної кількості зайнятих в Україні.

Серед регіонів країни за кількістю зайнятих Харківський регіон посідає четверте місце, поступаючись лише Донецькому (1 982,7 тис. осіб), Дніпропетровському (1 538,3 тис. осіб) регіонам та м. Києву (1 395,6 тис. осіб). Рівень зайнятості населення віком 15 – 70 років також збільшився, порівняно з відповідним періодом попереднього року, на 0,1 % і склав у січні – червні 2011 р. 59,5 % від загальної чисельності всього населення відповідного віку.

Отже, протягом I півріччя 2011 р. трудоворесурсна ситуація регіону характеризувалася скороченням обсягів безробіття та зменшенням його рівня. Чисельність безробітних у віці 15 – 70 років склала у цілому по регіону 100,4 тис. осіб, що на 0,8 тис. осіб, або на 0,8 % менше, ніж у січні – червні 2010 р. За рахунок зменшення чисельності безробітних упродовж січня – червні 2011 р. рівень безробіття у Харківському регіоні мав тенденцію до скорочення. Так, він зменшився з 8,1 % ЕАН працездатного віку у I півріччі 2010 р. до 7,9 %. Слід зауважити, що цей показник у 3 рази перевищує рівень зареєстрованого безробіття, розрахованого відповідно до ЕАН працездатного віку. Це, у свою чергу, свідчить про зменшення безробіття [2].

Під впливом ринкової трансформації економіки України, науково-технічного прогресу відбуваються значні зміни у всіх сферах соціально-економічного життя суспільства, що впливають на стан формування й розвиток ТР регіонів: соціально-економічні – спад виробництва, структурна перебудова господарського комплексу регіону, приватизація, лібералізація цін, відсутність довгострокових інвестицій; демографічні – процес природного зменшення населення, тенденція до скорочення тривалості життя, старіння населення; міграційні – позитивне сальдо міграції, значне збільшення тимчасової неврахованої міграції, інтелектуальний відплив за кордон; природо-ресурсні – висока забезпеченість стратегічними природними ресурсами, наявність вільних земель для виробничих інвестицій; зовнішньоекономічні – переорієнтація більшої частини внутрішньої торгівлі регіону на імпорт, домінування у зовнішньоторговельному обігу природних ресурсів; інституціональні – особливості трудового законодавства, рівень впливу профспілок. Крім перерахованих чинників, важливий вплив мають і економіко-географічні відмінності між окремими регіонами, рівень забезпеченості природними ресурсами, специфіка наявної інфраструктури тощо [3].

Отже, трудоворесурсна ситуація у Харківському регіоні за аналізований період покращилася: підвищився рівень зайнятості ЕАН, відбулися скорочення обсягів безробіття та зменшення його рівня. Аналізуючи чинники впливу на стан ситуації з трудовими ресурсами у регіоні, зазначимо, що деформація структури трудових ресурсів поглиблювалася внаслідок тривалого спаду в економіці та посилення кризових явищ у соціально-економічній сфері.

Для урегулювання трудоворесурсної ситуації у регіоні необхідно: збільшити кредитування на демографічні цілі, забезпечити гарантії працевлаштування за фахом випускникам після здобуття ними освіти.

Наук. керівн. Шумська Г. М.

Література: 1. Регіональна економіка : підручник / Гавкалова Н. Л., Гіковата Н. К., Петряєв О. О. та ін. ; за заг. ред. д.е.н. Н. Л. Гавкалової. – Х. : ВД "ИНЖЕК", 2011. – 464 с. 2. Офіційний сайт Харківської обласної державної адміністрації. – Режим доступу : <http://kharkivoda.gov.ua>. 3. Заярна Н. Проблеми і перспективи розвитку трудових ресурсів у регіонах України [Електронний ресурс] / Заярна Н. – Режим доступу : <http://nbuv.gov.ua>